

PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai atsižvelgiant į pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimas</i>
<i>1. Kritinės antikorupcinės pastabos</i>			
1.1. Neišsamus prijungimo sąlygų teisinis reguliavimas gali sudaryti sąlygas nepagrįstam ir pertekliniam prijungimo sąlygų nustatymui ir ESO darbuotojų diskrecijai nustatyti perteklinius techninius reikalavimus ir prijungimo paslaugų kainas be aiškaus pagrindimo.	ENERGETIKOS MINISTERIJAI: 1.1.1. Norminiuose teisės aktuose nurodyti informaciją, kuri turi būti pateikiama klientams išduodamose techninėse prijungimo sąlygose, įskaitant informaciją apie tinklo būklės įvertinimą, esamą techninę būklę, numatomas investicijas į tinklų rekonstrukciją ar plėtrą toje vietovėje ir trumpą informaciją apie pagrindinius techninius parametrus (pvz., linijos galingumas, įtampos lygis, transformatorinės galia), kurie pasikeis po klientui suteiktos paslaugos.		
	1.1.2 Tikslinti techninius reikalavimus tinklų plėtrai dėl gamybos ir vartojimo įrenginių prijungimo, kad išduodamos prijungimo sąlygos atitiktų proporcingumo principą ir būtų nustatytos atsižvelgiant į konkretų kliento poreikį bei prijungimo galią.		
	VERT: 1.1.3. Įpareigoti ESO viešai skelbti techninių sąlygų išduodamų teikiant skirtingas prijungimo paslaugas kriterijus, reikalavimus ir (ar) naudojamus algoritmus.		

	1.1.4. Įvertinti galimybę sukurti aiškesnį mechanizmą, leidžiantį klientams atgauti sumokėtą kainos dalį už techninėse sąlygose nurodytus tinklo plėtros sprendinius, kurie objektyviai viršijo jų poreikį.		
	1.1.5. Reguliariai vykdyti patikrinimus, siekiant nustatyti, ar ESO išduodamos prijungimo sąlygos su tinklų plėtra atitinka nustatytus reikalavimus ir yra optimalios ir proporcingos kliento poreikiams.		
	ESO: 1.1.6. Tobulinti prijungimo sąlygų peržiūros sistemą, kuri tikrintų prijungimo sąlygų tinklų plėtrai sąnaudų (išlaidų), pagrįstumą ir atitiktį reikalavimams.	Bus įgyvendinta. Iki 2026-10-09 bus peržiūrėta techninių prijungimo sąlygų ir sutarčių rengimo atsakomybių matrica, siekiant stiprinti tinklų plėtros sąnaudų pagrįstumo ir atitikties numatytiems techniniams sprendimams kontrolę, taip įtraukiant vidinį kokybės kontrolės mechanizmą į procesus.	
	1.1.7 Užtikrinti, kad išduodant prijungimo sąlygas būtų pateikti išsamūs paaiškinimai ir individualių techninių sprendimų motyvai.	Bus įgyvendinta. Iki 2026-10-09 bus sudaryta galimybė, atsižvelgiant į individualius kliento poreikius, susisiekti ir gauti techninio sprendinio pagrįstumo paaiškinimą.	
	1.1.8 Parengti išduotų prijungimo sąlygų tinklų plėtrai, rekonstravimui klientams pagrįstumo ir ESO darbuotojų pareigų vykdymo jas išduodant patikrinimus tvarką ir periodiškai atlikti tokius patikrinimus.	Bus įgyvendinta. Iki 2026-10-09 bus nustatyti vidiniai procesiniai mechanizmai, užtikrinantys prijungimo sąlygų pagrįstumą ir atitikmenį taisyklėms.	

	<p>1.1.9. Apibendrinti ir viešai skelbti pagrindinius bendrus sprendimų, išduodant prijungimo sąlygas, priėmimo kriterijus ir reikalavimus bei naudojamus algoritmus juos klasifikuojant pagal teikiamų prijungimo paslaugų rūšis.</p>	<p>Bus įgyvendinta.</p> <p>Iki 2026-10-09 bus viešai paskelbti techninių prijungimo sąlygų, išduodamų teikiant skirtingas prijungimo paslaugas, kriterijai, reikalavimai ir (ar) naudojami algoritmai ir nurodyta, kokiais norminiais teisės aktais vadovaujamosi nustatant techninius reikalavimus.</p>	
<p>1.2. Laisvų naudoti ir generuoti galių rezervavimo sistema ir nevienodas galių rezervavimo skirtingoms prijungimo paslaugoms teikti teisinis reguliavimas sudaro sąlygas klientų piktnaudžiavimui, kai klientai gali rezervuoti perteklines galias, dirbtinai sumažinti tinklo prieinamumą ir apriboti kitų klientų galimybes gauti prijungimo paslaugą be tinklo plėtros. Tokia perteklinių galių rezervavimo praktika gali nepagrįstai sukurti tinklo plėtros poreikį, kurio kaštai gali būti perkelti kitiems vartotojams. Šios</p>	<p>ENERGETIKOS MINISTERIJAI:</p> <p>1.2.1. Užtikrinti kaip galima panašesnius leistinos naudoti ir leistinos generuoti galios tinkle neatlygintino rezervavimo trukmės terminus.</p>		

<p>reguliavimo ir praktikos spragos didina korupcijos riziką ESO rezervuojant perteklines galias ir neskatina klientų atsakingai bei realiai vertinti rezervuojamos galios poreikį ir racionaliau rezervuoti tik reikalingas galias.</p>			
	<p>1.2.2. Skatinant racionalų galios rezervavimą ir naudojimą, nustatyti optimalų neapmokestinamą galios dydį prijungimo paslaugų klientams ir (ar) jų grupėms ir įvesti galios mokestį ir (ar) galios dedamąją klientams rezervuojant galią, viršijančią neapmokestinamą galios dydį.</p>		
	<p>VERT: 1.2.3. Užtikrinti prijungimo paslaugų kainų diferencijavimo metodikos pakeitimus dėl galios mokesčio ir (ar) galios dedamosios nustatymo prijungimo paslaugų įkainiuose.</p>		
	<p>ESO: 1.2.4. Imtis veiksmų ir papildomos viešinimo informacinės kampanijos, skatinant klientus pagal jų planuojamų naudoti įrenginių specifikacijas realiai įvertinti galios poreikius ir sudaryti sąlygas klientams realistiškai įsivertinti reikalingą galią prieš teikiant paraišką, siekiant mažinti perteklinių galios</p>	<p>Bus įgyvendinta. Pažymėtina, kad ESO sudarė galimybę klientams gauti informaciją apie maksimalų esamo objekto elektros energijos vartojimą, taip suteikiant pagrindą objektyviai įvertinti papildomos galios poreikį. Iki 2026-10-09 bus įgyvendintos priemonės papildomos informacijos viešinimui užtikrinti.</p>	

<p>1.3. Prijungimo paslaugų kainų apskaičiavimo teisinis reguliavimas ir kainos nustatymo pagal faktines ESO sąnaudas (išlaidas) kainodara yra ydinga, sudaro sąlygas ESO perskaičiuoti prijungimo paslaugų kainas, kurios iš anksto nėra žinomos klientui, todėl kelia susitarimų, teikiant prijungimo paslaugas, riziką. Tokia praktika suteikia ESO darbuotojams plačią diskreciją apskaičiuoti ar perskaičiuoti paslaugų kainas nesant kliento kaltės, didina interesų įtakos ir konflikto tikimybę, gali pažeisti vartotojų teises bei skaidraus energetikos sektoriaus principus, silpninti pasitikėjimą ESO, reguliuojančiomis institucijomis ir valstybės energetikos politika.</p>	<p>rezervacijų skaičių.</p> <p>ENERGETIKOS MINISTERIJAI:</p> <p>1.3.1. Tobulinti prijungimo paslaugų kainodarą suteikiant teisę VERT įvertinti, peržiūrėti ir konsoliduoti visų prijungimo paslaugų kainodarą, užtikrinant, kad visiems tipinių prijungimo paslaugų teikimo atvejais, išskyrus atskiras objektyviai ir aiškiai apibrėžtas verslo klientų ir kitų netipinių klientų grupes, būtų taikomos vienodos diferencijavimo sąlygos už prijungimo paslaugas.</p>		
	<p>VERT:</p>		

	<p>1.3.2. Įvertinti ir peržiūrėti visų prijungimo paslaugų kainodarą, užtikrinant vienodas sąlygas kiekvienai prijungimo paslaugai, kai klientus galima identifikuoti pagal vienodus principus, išskyrus aiškiai apibrėžtas atskiras verslo klientų ir kitų netipinių klientų grupes, kuriems individualiai reikalinga tinklo plėtra, įvertinus kryžminio finansavimo ir neadekvačių ESO investicijų kaštų riziką.</p>		
	<p>1.3.3. Tobulinti kainos (įmokos) už paslaugas perskaičiavimo kriterijus ir sąlygas, leidžiančius ESO prijungimo paslaugos kainą perskaičiuoti tik paaiškėjus naujoms techninėms tinklo aplinkybėms, kurių objektyviai nebuvo sudarant sutartį, taip pat dėl kliento kaltės (pavyzdžiui, paslaugos teikimo metu pažeisti sutartyje nustatyti kliento įsipareigojimai ir dėl to pasikeitė ESO paslaugos teikimo kaštai), o tais atvejais kai buvo sudaryta atskira verslo klientų prijungimo paslaugos teikimo sutartis su netipiniais klientais - paaiškėjus joje numatytoms papildomoms kainų perskaičiavimo aplinkybėms.</p>		
	<p>1.3.4. Užtikrinti, kad ESO pateiktų informaciją dėl paslaugos teikimo sutartyje nurodytos kainos perskaičiavimo raštu, nurodant klientams teisinį perskaičiavimo</p>		

	pagrindą ir faktines jo perskaičiavimo priežastis ir aplinkybes.		
	<p>ESO:</p> <p>1.3.5. Tobulinti vidinę kainų perskaičiavimo kontrolės sistemą, siekiant kuo tiksliau apskaičiuoti paslaugos kainą, kuri kiek galima daugiau sumažintų vienašališkus kainos perskaičiavimus.</p>	<p>Bus įgyvendinta.</p> <p>Iki 2026-10-09 numatoma parengti ir patvirtinti vidinę kainų perskaičiavimo matricą, stiprinti darbuotojų kompetenciją sąmatų rengimo srityje, reguliariai kalibruoti skaičiuokles.</p>	
	<p>1.3.6. VERT nustačius prijungimo paslaugos įkainius, juos paskelbti ESO interneto svetainėje, įdiegti prijungimo paslaugų kainų skaičiuoklėse ar sudaryti kitas sąlygas ir galimybes visiems tipinių prijungimo paslaugų klientams gauti informaciją apie paslaugos kainą neteikiant paraiškos.</p>	<p>Įgyvendinta.</p> <p>Klientai, kuriems prijungimo įmoka apskaičiuojama pagal VERT patvirtintus įkainius, šiuo metu gali sužinoti prijungimo įmokos kainą ir nepateikę prijungimo paraiškos, naudodamiesi Elektros įvedimo ir galios didinimo skaičiuokle.</p> <p>Informacija apie įkainius ir prijungimo įmokos skaičiavimą skelbiama ESO puslapyje.</p> <p>Bus įgyvendinta.</p> <p>Iki 2026-10-09 bus papildytas naujo vartotojo prijungimo ir galios didinimo paslaugų kainos skaičiuoklės funkcionalumas, sudarant galimybę visiems potencialiems klientams gauti orientacinę informaciją apie preliminarią paslaugos kainą remiantis atitinkamos geografinės vietovės duomenimis.</p>	
	<p>1.3.7. Reguliariai skelbti ataskaitas apie kainų perskaičiavimo atvejus ir pagrindus.</p>	<p>Bus įgyvendinta.</p> <p>Kiekvienais metais po ataskaitinių metų uždarymo per 30 k. d. ESO skelbs ataskaitą</p>	

		<p>apie perskaičiavimo atvejus ir apibendrintas perskaičiavimo priežastis, bei perskaičiuotos prijungimo sumos procentinį nuokrypį nuo preliminarios prijungimo kainos. Bus nurodoma, kiek atvejų (proc.) galutinė suma sumažėjo ir kiek padidėjo lyginant su preliminaria apskaičiuota prijungimo kaina. Pirmąjį kartą šią informaciją numatoma paskelbti iki 2026-01-30.</p>	
<p><i>2. Kitos antikorupcinės pastabos</i></p>			
<p>2.1. Galiojantis teisinis reguliavimas ir ribotas ESO viešinos techninės informacijos apie prijungimo paslaugų galimybes ir sąlygas prijungimo paslaugų klientams prieinamumas, sudėtingas jos naudojimas bei jų neaiškumas, taip pat galiojančio teisinio reguliavimo ribotas ESO skaičiuoklės galimybės nesudaro vienodų, skaidrių ir sąžiningų sąlygų visiems prijungimo paslaugų klientams gauti kuo tikslesnę informaciją apie ESO paslaugos kainą.</p>	<p>ESO: 2.1.1. Atsižvelgiant į teisinį reglamentavimą, tobulinti ESO naujo vartotojo prijungimo ir galios didinimo paslaugų kainos skaičiuoklių funkcionalumą, sudarant galimybę visiems potencialiems klientams, išskyrus verslo klientus, kuriems reikalinga individuali tinklo plėtra, gauti objektyviai apskaičiuotą preliminarią kainą. Nesant galimybei apskaičiuoti preliminarios prijungimo paslaugos kainos, užtikrinti, kad visiems potencialiems klientams, būtų suteikta kaip galima tikslesnė informacija apie preliminarią paslaugos kainą pagal objekto geografinę vietovę be paraiškos pateikimo, nurodant galimą paklaidą ir kitas faktines kainos pasikeitimą lemiančias aplinkybes.</p>	<p>Bus įgyvendinta. Iki 2026-10-09 bus papildytas naujo vartotojo prijungimo ir galios didinimo paslaugų kainos skaičiuoklės funkcionalumas, sudarant galimybę visiems potencialiems klientams gauti orientacinę informaciją apie preliminarią paslaugos kainą remiantis atitinkamos geografinės vietovės duomenimis.</p>	

	<p>2.1.2. Atsižvelgiant į teisinį reglamentavimą, sukurti atskiras kaip galima tikslesnes gaminančių vartotojų ir gamintojų prijungimo paslaugų kainų skaičiuokles teikiant prijungimo paslaugas. Nesant galimybės apskaičiuoti preliminarios prijungimo paslaugos kainos, užtikrinti, kad visiems potencialiems klientams, būtų suteikta informacija apie preliminarią paslaugos kainą pagal objekto geografinę vietovę be paraiškos pateikimo, nurodant galimą paklaidą ir kitas faktines kainos pasikeitimą lemiančias aplinkybes.</p>	<p>Bus įgyvendinta.</p> <p>Iki 2026-10-09 bus papildytas naujo vartotojo prijungimo ir galios didinimo paslaugų kainos skaičiuoklės funkcionalumas, sudarant galimybę visiems potencialiems klientams gauti orientacinę informaciją apie preliminarią paslaugos kainą remiantis atitinkamos geografinės vietovės duomenimis.</p>	
	<p>2.1.3. Atsižvelgiant į teisinį reglamentavimą, paskelbti aiškias kainų skaičiuoklės naudojimo instrukcijas ESO interneto svetainėje, nurodant prijungimo paslaugas, kokius duomenis skaičiuoklė naudoja ir kaip apskaičiuojama kaina, kokia galima paklaida ir kitas faktines kainos pasikeitimą lemiančias aplinkybes.</p>	<p>Bus įgyvendinta.</p> <p>Iki 2026-06-01 bus paskelbtos Elektros įvedimo ir galios didinimo skaičiuoklės naudojimo instrukcijos, kuriose yra nurodyta, kaip veikia prijungimo paslaugos, kokius duomenis skaičiuoklė naudoja, kaip apskaičiuojama kaina, kokia gali būti paklaida ir kokios faktinės aplinkybės gali lemti kainos pasikeitimą.</p>	
	<p>2.1.4. Skaitmenizuoti prijungimo paslaugų preliminarių prijungimo paslaugų kainų apskaičiavimo procesą, įtraukiant į skaičiuokles reguliariai atnaujinamą informaciją apie tinklo pajėgumus ir prijungimo paslaugų teikimo galimybes pagal geografinę vietovę.</p>	<p>Įgyvendinta.</p> <p>2024-04-01 įsigaliojo <i>Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodikos</i> pakeitimai, kuriais buvo nustatytos prijungimo įkainių grupės. Šis pokytis sudarė galimybę skaitmenizuoti prijungimo įmokos apskaičiavimą pagal VERT patvirtintus</p>	

		<p>įkainius. Klientai, kuriems prijungimo įmoka apskaičiuojama pagal VERT patvirtintus įkainius, šiuo metu gali sužinoti prijungimo įmokos kainą ir nepateikę prijungimo paraiškos, naudodamiesi Elektros įvedimo ir galios didinimo skaičiuokle.</p> <p>Bus įgyvendinta.</p> <p>Iki 2026-10-09 bus papildytas naujo vartotojo prijungimo ir galios didinimo paslaugų kainos skaičiuoklės funkcionalumas, sudarant galimybę visiems potencialiems klientams gauti orientacinę informaciją apie preliminarią paslaugos kainą remiantis atitinkamos geografinės vietovės duomenimis.</p>	
<p>2.2. ESO ne visais atvejais užtikrina veiksmingą privačių interesų valdymą ir kontrolę. Nustatyta atveju, kai ESO darbuotojai nedeklaruoja arba deklaruoja netinkamai savo privačius interesus su ESO rangovais, taip pat neinformuoja savo tiesioginių vadovų ir dalyvauja derinant prijungimo sąlygas, kai rangos darbus atlieka ESO žinomi su</p>	<p>ESO: 2.2.1. Atlikti šiame skirsnyje nurodytų prijungimo paslaugų teikimo atvejų patikrinimą, nustatius pažeidimus, informuoti STT ir kitas atsakingas institucijas.</p>	<p>Įgyvendinta.</p> <p>Nuodugnai įvertinti KRA metu nustatyti atvejai dėl 3 darbuotojų privataus intereso. Vertinimo metu pažeidimų nenustatyta. Nurodyti darbuotojai nepriėmė sprendimų būdami interesų konflikte. Darbuotojai atnaujino savo privačių interesų deklaracijas. Darbuotojas, kurio privatus interesas yra didelėse rangovinėse įmonėse, pateikė nusišalinimą nuo bet kokių sprendimų, susijusių su tomis įmonėmis. Jam pateikta rekomendacija.</p> <p>Atliekant KRA nustatytų atveju vertinimą, nenustatyta, kad minėtų asmenų dalyvavimas derinant prisijungimo sąlygas (priimant sprendimus) įtakojo sąlygų apimtis ir kainas.</p>	

<p>darbuotojais susiję ESO rangovai. Tokiu būdu ESO darbuotojai gali būti šališki ir siekti naudos priimant sprendimus. Nesiėmus papildomų interesų kontrolės priemonių, didėja ESO nepotizmo, darbuotojų favoritizmo, piktnaudžiavimo, galimų neskaidrių susitarimų, žalos ESO, klientams ir viešiesiems interesams rizika, mažėja pasitikėjimas ESO veikla.</p>			
	<p>2.2.2. Tobulinti ESO darbuotojų privačių interesų kontrolės sistemą, siekiant laiku identifikuoti galimus interesų konfliktus ir jų regimybes ir užtikrinant, kad ESO atliktų planinius (bent kartą per metus) ESO darbuotojų deklaruotų duomenų patikrinimus, siekiant patikrinti dalies ESO darbuotojų faktinius ryšius su ESO rangovais ir klientais.</p>	<p>Įgyvendinta.</p> <p>Atlikti veiksmai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nuo 2025-06-02 perimta privačių interesų deklaracijų kontrolė iš UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“. Privačių interesų deklaravimo kontrolei skiriama daugiau žmogiškojo resurso. 2. Veikiame proaktyviai. Atliekamas nuolatinis ir detalus deklaracijoje pateiktų duomenų vertinimas. Kontrolės ir patikrinimus detalai fiksuojame sistemoje. Išankstinės rekomendacijos teikiamos, ne tik pasikeitus deklaracijai, bet ir darbuotojui įsidarbinus ar pakeitus pareigas, nustačius privatų interesą. 3. Nuo 2025-11-03 pasirašytas 	

		<p>bendradarbiavimo susitarimas su Valstybine tarnybinės etikos komisija, kuriuo pagrindu turėsime galimybę sutikrinti duomenis darbuotojų deklaruojančių privačius interesus PINREG sistemoje su kitais registrais.</p> <p>4. 2025 metų spalio mėnesį įvyko privalomi antikorupciniai mokymai visiems darbuotojams. Viena iš temų buvo privačių interesų deklaravimas ir nusišalinimas.</p> <p>5. Parengtos tikslinės atmintinės su praktiniais pavyzdžiais prijungimo sąlygas rengiantiems darbuotojams, kuriose bus nurodoma, kur ir kaip gali pasireikšti interesų konfliktas jų veikloje. Per 2026 metų pirmą pusmetį atliksime tikslinius mokymus sąlygas rengiantiems kolegoms.</p> <p>6. Atliekame paruošiamuosius darbus siekiant, atlikti periodinius ir sisteminius patikrinimus siekiant identifikuoti ir išvengti interesų konfliktų. Tikslas sukurti įrankį, kad galėtume sulyginėti naujų vartotojų duomenis su vidine privačių interesų deklaravimo sistemoje esančiais duomenimis.</p>	
<i>3. Kitos pastabos</i>			
-			